

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

**GIDA SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU**

2025

Raporu Hazırlayan: **Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği**

İçindekiler

İçindekiler.....	2
1. Birleşik Arap Emirlikleri Pazarında Gıda Sektörü	4
1.1 Gıda Sektöründe Üretim.....	4
1.2 Ortalama Üretici Fiyatları.....	5
1.3 Gıda Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler.....	6
1.4 Gıda Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi.....	7
2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti	8
2.1 İşlenmiş Gıda ve Tarım Bazlı Ürünler Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2023)	8
2.2 İşlenmiş Gıda ve Tarım Bazlı Ürünler Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2023)	8
2.3 Gıda Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024).....	9
2.4 Gıda Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024).....	9
3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)	10
3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$).....	10
3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar KG)	11
4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş	12
4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler.....	12
4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı.....	13
4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri	13
4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar.....	14
4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler	15
4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?.....	16
4.4.1 BAE'deki Yetkili Kurumlar	16
4.4.2 Sevkiyat Öncesi Denetim Ne Zaman Gerekir?.....	16
4.4.3 PSI İçin Gerekli Belgeler.....	17
4.4.4 Denetim Kapsamı	17
4.4.5 Denetim Kuruluşları	17
4.4.6 Ürün Kaydı	17
4.4.7 Yaygın Karşılaşılan Sorunlar	17
4.4.8 Uyum İçin İpuçları	17
4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri.....	18
4.6 Sektör Firmalarına Hitap Eden ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri	19
4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler.....	19
4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi	19

4.9	Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler.....	21
4.10	Sektörde Standartlar	21
4.11	Sektörde Etiketleme	22
4.12	Sektörde Ambalajlama	24
4.13	Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.).....	26
4.14	Dağıtım Kanalları	26
4.15	E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)	26
4.15.1	Ülkedeki Pazaryerleri	26
4.15.2	Özel Günler, Bayramlar v.b.....	26
4.15.3	En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları	27
4.15.4	E-Ticarettteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri.....	27
4.15.5	E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler	28
4.15.6	E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.).....	28
4.16	Tanıtım ve Pazarlama	28
4.17	Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler	31
4.18	Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.).....	32
	Gümrük Vergileri	32
	İç Vergiler ve Oranları	32
4.19	Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller	33
5.	Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.).....	34
6.	Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.).....	34
7.	Gıda Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler.....	35
8.	Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar	35
9.	Genel Değerlendirme	36
10.	Yararlı Adresler	36
11.	Kaynakça	36

1. Birleşik Arap Emirlikleri Pazarında Gıda Sektörü

Küresel bir ticaret merkezi olan Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) kurak iklim ve buna bağlı olarak ülkenin ithalata bağımlılığı göz önüne alındığında gıda sektörü ülke için büyük önem arz etmektedir. Büyük kısmı yabancı uyruklulardan oluşan yaklaşık 11 milyonluk bir nüfusa sahip olan BAE'de nüfusun satın alma gücü yüksektir ve Dubai gibi bir turizm merkezini bulunmaktadır. Bu sebeplerden ötürü, farklılık, yeni zevkler ve kalite gibi unsurlar ülke pazarında gıda sektörünü etkileyen unsurlardandır.

1.1 Gıda Sektöründe Üretim

2020 Covid-19 başlangıcında tedarik zincirlerinde ortaya çıkan aksaklıklarla birlikte BAE hükümeti gıda güvenliği protokollerini önemli ölçüde artırmaya başlamış ve yerel gıda üretimini artırmak için büyük yatırımlar yapmaya başlamıştır.

Bu değişimlerin çatısı olarak BAE'de gıda sektörü söz konusu olduğunda, öncelikle **“Ulusal Gıda Güvenliği Stratejisi 2051”** adı verilen ulusal vizyondan bahsetmekte yarar vardır. Ulusal Gıda Güvenliği Stratejisi doğrultusunda BAE'nin hedefleri: 2051 yılına kadar Küresel Gıda Güvenliği Endeksi'nde dünyanın en iyisi haline gelmek, gıda üretiminde sürdürülebilirliği sağlamak için kapsamlı ulusal bir sistem geliştirmek, modern teknolojileri kullanarak yerel üretimi genişletmek, çeşitli gıda kaynaklarına yönelik olarak uluslararası ortaklıklar geliştirmek, beslenmeyi iyileştirecek ve atıkları azaltacak mevzuat ve politikaları harekete geçirmektir.

Stratejinin etkileri olarak BAE'de hükümet endüstriyel altyapılara yatırım yapmakta, içinde Türkiye'nin de bulunduğu ülkeler Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmaları yaparak daha yüksek ticaret hacimleri yürütmektedir. Ayrıca, küresel gıda uzmanları, girişimciler, yatırımcılar vb. ile kurumsal ortaklıklar gerçekleştirilmesi , bazı tarımsal teknolojilerin ve diğer ilgili yerel üretim girişimlerinin genişlemesi, ilgili üretim ve gıda üretim tesislerine olan talebin artması, artan soğuk depolama talebi (ve daha stratejik olarak konumlandırılmış tesisler inşa etme gereksinimi), ulaşım ağlarını ve genel altyapıyı geliştirmek için daha fazla yatırım, bozulabilir malların yurt içi ve uluslararası sisteme daha hızlı ve daha verimli bir şekilde ulaştırılması şeklinde etkileri de görülmektedir.

Ayrıca BAE hükümeti, ekonomiyi canlandırmak için “Ulusal Küme Stratejisi” adını verdikleri bir sistem üzerinden bir yol haritası oluşturmuştur. Bu strateji ile küresel sahnede rekabet edebilecek sağlam endüstriler geliştirmek hedeflenmekte olup yine bu strateji BAE'nin ekonomik çeşitlenmeyi artırıp petrol dışı sektörlerde de gelişmeyi hedefleyen daha geniş vizyonu ile uyum göstermektedir.

“Gıda Kümesi” BAE'nin “Küme Stratejisi” uygulamasındaki ilk adımdır. Bu kümenin hedefleri: Sektörün GSYİH Katkısını 30 milyar AED'den 40 milyar AED'ye çıkarmak, gıda sektöründeki dış ticaret hacmini 25 milyar AED'den 40 milyar AED'ye çıkarmak, 20.000 yeni istihdam ile gıda ile ilgili sektörlerde %18,2 istihdam büyümesi sağlamaktır.

Bu kümeyi canlandıracak stratejik büyüme alanları: Biyo-tarım, tarım teknolojileri, gelişmiş tarım ve gıda işleme, ticaret ve stoklama olarak görülmektedir.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

2025 yılı itibarıyla, Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) gıda sektöründe, son yıllardaki dalgalanmalardan sonra göreceli fiyat istikrarı yaşanmaktadır.

BAE’de Gıda Fiyatları Trendi

Genel Gıda Enflasyonu:

2025 yılı Mart ayında, Dubai’de gıda enflasyonu geçen yılın aynı dönemine göre %0,31 oranında azalmıştır. Son 10 yılda ortalama gıda enflasyonu %2,51 seviyesindedir

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE):

2023 yılında, BAE’de gıda ve içecek fiyatları %3,8 oranında artmıştır. 2022’de bu oran %7,2 ile 2019–2023 döneminin en yüksek seviyesi olmuştur.

Emtia Fiyatları:

Temel gıda ürünlerinden buğday ve Basmati pirincinde fiyatlar istikrarlıdır.

Buğday: Yaklaşık 350 USD/ton

Basmati Pirinci: 950 – 1.000 USD/ton arasında değişmektedir

Bazı Ürün Gruplarında Üretici Fiyatları

Sığır Eti:

2022 itibarıyla ortalama sığır eti fiyatı 3.762 USD/ton olarak belirlenmiştir.

Özel kesimler (örneğin Avustralya A5 Wagyu, Japon Kobe eti), lüks restoranlarda porsiyon başına 400 USD’yi aşabilmektedir.

Kümes Hayvanları ve Yumurta:

Fiyatlar, devletin fiyat denetimi politikaları sayesinde sabit kalmaktadır.

Süt Ürünleri:

Yemdeki maliyetler ve ithalata olan bağımlılık nedeniyle dalgalanma yaşanmakta, ancak son dönemde düzenleyici önlemlerle fiyatlar dengelenmiştir.

Düzenleyici Önlemler ve Piyasa Dinamikleri

Fiyat Kontrolleri:

BAE hükümeti, buğday, pirinç, yağ ve tavuk gibi 9 temel gıda ürününde 6 ay süreyle fiyat dondurma uygulamasına gitmiştir.

Bu ürünlerde fiyat artışı yapılabilmesi için Ekonomi Bakanlığı onayı gerekmektedir.

Tedarik Zinciri Ayarlamaları:

Kızıldeniz’deki nakliye krizleri gibi küresel tedarik zinciri sorunları, gıda maliyetlerini etkilemiş ancak bu sorunlar hafiflemeye başlamış, fiyatlarda istikrar sağlanmıştır.

2025 Yılı Görünümü

2025 yılı boyunca BAE gıda sektörünün "yeni normal" fiyat seviyelerinde kalması beklenmektedir. Emtia fiyatlarındaki dalgalanma azalmış, enflasyon oranı kontrol altına alınmıştır.

Fiyatlar COVID-19 öncesi seviyelere tam olarak dönmese de istikrarlı bir seyir hem tüketiciler hem üreticiler açısından olumlu bir ortam sunmaktadır.

1.3 Gıda Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

BAE’de gıda üretimi yapan başlıca firmalar:

-Emirates Food Industries (EFI): BAE’de gıda, süt ürünleri ve tarım endüstrilerinde faaliyet gösteren önde gelen bir holding şirkettir. Abu Dabi merkezli EFI, Abu Dabi hükümetinin tarım yol haritasını ve gıda güvenliği programını desteklemek için kurulmuştur.

-Al Islami Foods: Dubai merkezli bölgenin önde gelen helal et, kümes hayvanı ve dondurulmuş gıda ürünleri işleyicilerinden biridir.

-Delta Food Industries: Ketçap, mayonez, salça, nişasta gibi ürünler üreten Sharjah Emirliği merkezli bir şirkettir.

-Dubai Refreshment Company (DRC): Dubai’de önde gelen gıda, su ve içecek ürünleri üreticisi ve dağıtıcısıdır.

-Global Food Industries: Sharjah merkezli; dondurulmuş deniz ürünleri, et, kümes hayvanı ve sebze ürünleri sağlayan önemli bir tedarikçidir.

-National Food Products Company: 1971’den bu yana BAE’deki köklü bir gıda üretim şirkettir.

-United Food Industries: Abu Dhabi Merkezli Aseel, Safi, Mumtaz gibi tanınmış markalar altında atıştırmalık, çeşniler, yemeklik yağlar gibi gıda ürünleri üretir ve dağıtır.

-Al Ain Farms: 1981 yılında Birleşik Arap Emirlikleri’nin babası merhum Şeyh Zayed Bin Sultan Al Nahyan tarafından kurulan Al Ain Farms, BAE’de kurulan ilk süt ve kümes hayvanı şirkettir

-Agthia: Su, un, hayvan yemi, paketlenmiş gibi bir çok sektörün üretimini yapmaktadır. Al Ain suyu, Yoplait yoğurdu, Foah hurması, Aytap (Dondurulmuş sebzeler) örnek olarak gösterilebilir.

-Hunter Foods: Soğuk etler ve diğer işlenmiş et ürünleri üreticisi ve dağıtıcısıdır.

-Bayara: Orta Doğu ve Akdeniz mutfakları odaklı domates salçası, reçel, baklagiller, kuruyemiş, baharatlar gibi ürünler üreten ve dağıtan önde gelen bir gıda üreticisi ve dağıtıcısıdır.

-Barakat: Barakat, BAE'deki birinci sınıf otellere, kafelere ve restoranlara, perakendecilere ve büyük catering şirketlerine çeşitli taze ürünlerin yanı sıra taze yiyecek ve içeceklerin önde gelen üreticisi ve tedarikçisidir.

-Unikai: Geniş yelpazede süt ürünleri, dondurma, meyve suyu ve gıda ürünleri üreticisidir.

-Al Rawabi: BAE’de süt ve meyve suyu sektöründe önemli bir şirkettir.

-Best Food LLC: Büyük bir kuruyemiş ve çikolata işleme şirketidir.

-Danat LLC: Baharat ve bazı gıda ürünleri üreten büyük bir şirkettir.

BAE’deki gıda üreticileri birliğine ilişkin olarak “**BAE Gıda ve İçecek Üreticileri Grubu (FBMG)**” örnek gösterilebilir. Dubai Ticaret ve Sanayi Odası altında kurulan bu grup, BAE’deki Gıda ve İçecek üreticilerinin çıkarlarını korumayı ve sektörle ilgili zorlukları ele almayı amaçlamaktadır. Grubun amacı, şirketler arasındaki iş birliğini teşvik etmek, yenilikleri desteklemek ve üyelerine ağ kurma ve eğitim fırsatları sunmaktır. Ayrıca grup, gıda ve içecek sektöründe genç Emirater için eğitim ve iş fırsatları sunan “Ishraq” gibi girişimler aracılığıyla ulusal kalkınmaya da katkıda bulunmaktadır.

1.4 Gıda Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

COVID-19 yılı, Emirati tüketicileri arasında dürtüsel satın almayı teşvik ederek genel gıda perakende sektörünü canlandırdığı için BAE gıda pazarı için bir dönüm noktası olmuştur. BAE gıda perakende pazarında ülkedeki büyük süpermarketler, hipermarketler ve e-market çevrimiçi platformlar ön plana çıkmaktadır. Perakende gıda pazarı, hızlı kentleşme, genişleyen gurbetçi nüfusu ve artan talep ile gelişmeye devam etmektedir.

BAE perakende gıda sektöründe bazı önemli oyuncular:

Carrefour: Birleşik Arap Emirliklerin nezdinde büyük bir şirketler grubu olan Al Futtaim Grubu tarafından işletilmektedir. Tüm BAE’de birçok lokasyonda büyük mağazaları olan Carrefour, gıdadan elektronik ürünlere kadar uzanan geniş ürün yelpazesi ve rekabetçi fiyatlandırmasıyla tercih edilmektedir. Ayrıca sürdürülebilirlik alanında özellikle plastik kullanımının azaltılmasına dair çalışmaları mevcut olup yine bazı mağazalarının içinde kurulan dikey tarım yöntemiyle özellikle yeşillikler olmak üzere ürün üreterek ürettiklerini mağaza içerisinde satışa sunmaktadırlar.

Lulu Hypermarket: Gıdadan elektroniklere kadar geniş bir ürün yelpazesine sahip olup büyük bir kesime ve ayrıca farklı egzotik meyvelerin kendi özel alıcılarına da hitap edebilen bilinen bir gıda perakendecisidir.

Bunların dışında **Spinneys, Waitrose** gibi daha çoğunlukla Avrupa’dan ithal yüksek kalitede ürünlerin bulunduğu gıda perakendecileri olduğu gibi **Choithrams, Union Coop, Al Maya** vb. gibi diğer bazı büyük süpermarketler de yine BAE’de gıda perakende sektöründe öne çıkmaktadır.

BAE toptan pazarı son yıllarda nüfusun ve dolayısıyla tüketimin artması ile birlikte bir büyüme yaşamakta ve kilit oyuncular bu gelişmeye önemli katkılarda bulunmaktadır. BAE'deki diğer sektörleri de beraber değerlendirirsek bunların içinde toptan sektörünün büyümesine katkıda bulunan ana unsurlardan biri de gıda ve içecek sektörüdür.

Lojistik şirketleri, tedarikçiler ve tacirler gibi diğer oyuncular da BAE'deki toptan pazarının büyümesine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Verimli tedarik zinciri yönetimi, kaynak sağlama yetenekleri ve rekabetçi fiyatlandırma stratejileri, toptancıların bu rekabetçi pazarda başarılı olmasını sağlamaktadır. Bunun dışında yüksek tüketici harcamaları, sık sık yenileme ihtiyaçları ve ürün çeşitliliği toptan satışlara önemli katkılarda bulunmaktadır. BAE gıda **toptan** sektöründeki bazı önemli oyuncular: **Jaleel Cash and Carry, LG FMCG Trading LLC, Al Maya Group, Bismi Group, National Food Products Company (NFPC)**.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 İşlenmiş Gıda ve Tarım Bazlı Ürünler Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2023)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Hindistan	1.278.538	9,6%
2	Fransa	1.004.577	7,5%
3	Suudi Arabistan	804.978	6,0%
4	Amerika Birleşik Devletleri	733.193	5,5%
5	Brezilya	630.839	4,7%
6	Birleşik Krallık	625.290	4,7%
7	Yeni Zelanda	534.185	4,0%
8	Hollanda	517.887	3,9%
9	Türkiye	511.484	3,8%
10	İtalya	461.373	3,5%
	Toplam	13.331.722	100,0%

Kaynak: Trademap

2.2 İşlenmiş Gıda ve Tarım Bazlı Ürünler Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2023)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Suudi Arabistan	1.515.889	10,6%
2	Irak	1.314.865	9,2%
3	Umman	1.129.664	7,9%
4	Yemen	659.999	4,6%
5	Afganistan	650.093	4,5%
6	Çin	638.207	4,5%
7	Libya	591.982	4,1%
8	Türkiye	536.725	3,7%
9	Somali	532.045	3,7%

10	İran İslam Cumhuriyeti	489.151	3,4%
	Toplam	14.333.120	100,0%

Kaynak: Trademap

2.3 Gıda Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024)

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (1.000 \$)	Türkiye'den İthalatı (1.000 \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
170114	Katı halde, ilave tatlandırıcı veya renklendirici madde içermeyen ham şeker kamışı (şeker kamışı hariç...	1.170.750	112	0,010%
020230	Dondurulmuş, kemiksiz sığır eti	842.003	19.551	2,3%
210690	Gıda preparatları, b.ö.s.	825.440	783.187	94,9%
020714	Gallus domesticus türü kümes hayvanlarının dondurulmuş etleri ve yenilebilir sakatatları	690.305	278.528	40,3%
100630	Yarı öğütülmüş veya tamamen öğütülmüş pirinç, cilalanmış veya sırlanmış olsun olmasın	681.898	191.734	28,1%
151190	Palmiye yağı ve fraksiyonları, rafine edilmiş veya rafine edilmemiş olsun olmasın (kimyasal olarak değiştirilmiş ve ham olanlar hariç)	541.544	105.786	19,5%
120510	Erusik asit içeriği düşük kolza veya kolza tohumları "sabit yağ veren" ...	497.061	42	0,008%
020712	Gallus domesticus türü kümes hayvanları, parçalara ayrılmamış	467.726	328.299	70,2%
080212	Taze veya kurutulmuş badem, kabuklu	378.306	167.363	44,2%
040221	Ağırlıkça yağ içeriği > %1,5 olan katı halde süt ve krema, tatlandırılmamış	352.615	6.553	1,9%

Kaynak: Trademap

2.4 Gıda Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün) (2024)

Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (1.000 \$)	Türkiye'ye İhracatı (1.000 \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
151411	Düşük erusik asitli kolza yağı (sabit yağ, erusik asit oranı %2'den az), ham	415.162	13	0,0%
080410	Taze veya kurutulmuş hurmalar	206.404	112.367	54,4%
090230	Siyah fermente çay ve kısmen fermente çaylar, aroma katılmış olsun veya olmasın, doğrudan ambalajlanmış	149.525	903	0,6%
190532	Waffle ve gofretler	136.371	20.575	15,1%

210690	Diğer yerde belirtilmeyen gıda preparatları (n.e.s.)	130.574	518.793	397,3%
170199	Katı halde kamış veya pancar şekeri ile kimyasal olarak saf sakkaroz (kamış ve pancar şekeri içerenler hariç)	116.456	144.971	124,5%
190110	Perakende satılmak üzere ambalajlanmış bebek mamaları (un, irmik, öğütülmüş tahıllar, nişasta veya malt özü içeren)	101.640	151.013	148,6%
151419	Düşük erüsik asitli kolza yağı (sabit yağ, erüsik asit oranı %2'den az), rafine edilmiş	70.343	666	0,9%
190590	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer fırıncılık ürünleri, kakao içersin veya içermesin; komünyon ekmeği dâhil	65.359	69.887	106,9%
210410	Çorbalar, et suyu ve bunlara ait hazırlıklar	59.244	645	1,1%

Kaynak: Trademap

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	040721	Tavuk yumurtaları (taze) (gallus domesticus türü); kuluçkalık olmayan, damızlık olmayan	35.933	64.285	118.371	117.590	108.289
2	180690	Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları (ambalajda ≤ 2 kg)	21.451	25.436	35.726	39.488	32.661
3	151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar hariç)	12.585	14.161	35.365	36.348	25.678
4	030284	Deniz levreği; taze veya soğutulmuş	7.824	9.898	13.103	15.361	18.788
5	210690	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan diğer gıda müstahzarları	6.958	8.821	11.400	14.840	17.842

6	030285	İzmaritgiller; taze veya soğutulmuş	10.865	10.929	8.350	6.036	16.117
7	200819	Farklı şekillerde hazırlanmış veya konserve edilmiş diğer sert kabuklu meyveler ve diğer tohumlar (k	3.574	9.031	7.260	7.318	14.322
8	170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri	6.211	7.088	13.436	15.294	14.032
9	080222	Fındık; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	3.306	13.467	8.111	8.878	13.614
10	110100	Buğday unu veya mahlut unu	2.035	1.892	3.359	11.092	10.627
	TOPLAM		290.573	359.646	526.357	505.268	520.157

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar KG)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	040721	Tavuk yumurtaları (taze) (gallus domesticus türü); kuluçkalık olmayan, damızlık olmayan	39.357.105	55.256.085	89.880.554	84.519.749	88.019.019
2	180690	Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları (ambalajda <= 2 kg)	7.665.318	9.423.541	12.434.027	11.641.810	10.145.610
3	151219	Ayçiçeği tohumu ve aspir yağları ve bunların fraksiyonları (ham olanlar hariç)	12.376.337	9.449.873	18.622.225	27.140.515	20.617.029
4	030284	Deniz levreği; taze veya soğutulmuş	1.717.880	1.752.950	2.038.916	2.598.786	3.354.254
5	210690	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan diğer gıda müstahzarları	1.923.592	2.887.440	2.963.839	3.605.967	4.019.254
6	030285	İzmaritgiller; taze veya soğutulmuş	2.578.880	2.492.978	1.679.241	1.374.593	2.733.428
7	200819	Farklı şekillerde hazırlanmış veya konserve edilmiş diğer sert kabuklu meyveler ve diğer tohumlar	653.736	1.552.997	1.334.432	1.183.046	1.663.015

8	170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri	2.494.882	3.062.495	5.383.285	4.990.158	5.326.819
9	080222	Fındık; kabuksuz (taze veya kurutulmuş)	474.763	2.222.172	1.477.324	1.329.358	1.718.885
10	110100	Buğday unu veya mahlut unu	5.508.757	4.503.482	6.957.839	28.252.160	28.239.165
		TOPLAM	281.051.364	298.496.398	343.903.508	332.799.947	329.468.060

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Dubai Emirliği: Dubai, 3,5 milyondan fazla nüfusu (büyük bir gurbetçi topluluğu dahil) ve gelişen konaklama sektörü ile BAE'nin önemli bir ticari ve turizm merkezi olan Emirliktir. Her yıl rekor derecede turistlerin akın ettiği Dubai, çeşitli restoranlara (farklı lüks zevklere/ yüksek gelirlere hitap eden restoranlar dahil) e-ticaret üzerinden yiyecek teslimatları gerçekleştiren firmalara, bulut mutfaklara (yalnızca teslimatla hizmet veren fiziksel olarak yalnızca mutfak alanı olan işletmeler), dev süpermarketlere, her segmentten otellere ev sahipliği yapması açısından BAE içerisinde gıda sektöründe hedef konumlardan biridir. Jebel Ali Limanı ve Dubai South gibi serbest bölgeler gıda ticaretini ve lojistiğini destekler. Ayrıca, Dubai'nin ev sahipliği yaptığı “**Dubai Gıda Teknolojisi Vadisi (Dubai Food Tech Valley)**” Dubai'yi agri-tech ve gıda üretiminde sürdürülebilirliği sağlayan global bir merkez haline getirmeyi amaçlayan bir girişimdir. Food Tech Valley ana planı 1,67 kilometrekare alana yayılan "Gıdanın potansiyelini yeniden hayal etmek" proje vizyonunu yansıtan ve her biri gıda endüstrisinin çeşitli yönlerinde inovasyon ve gelişimi teşvik etmek üzere tasarlanmış dört ana kümeyi kapsamaktadır. Bunlar:

Gıda Üretim Bölgesi: Dikey çiftlikler, hidroponik ve balık çiftlikleri gibi modern çiftçilik teknolojileri bölümü

Lojistik Bölgesi: Ticaret, işleme, paketleme ve lojistik bölümü

İş Parkı: Gıda ve Tarım Teknolojisi şirketlerinin yönetim, pazarlama ve satış operasyonları için ticari ofisler, toplantılar, konferans mekanlarını içeren bölüm

İnovasyon ve Ar-Ge Merkezi: Yeni çözümler geliştirmeye odaklanan ve gıda, tarım bilimleri ve modern teknolojilerde yetenekler geliştirmek için bir akademi içeren bölüm

Abu Dabi Emirliği: BAE yüzölçümünün en büyük bir kısmı ve başkenti olan Abu Dabi, hükümet destekli önemli girişimlere ev sahipliği yapması ve yukarıda bahsedildiği gibi Ulusal Gıda Güvenliği 2051 çabalarına öncülük etmesi bakımından bir hedef bölge olup yine KEZAD gibi önemli serbest bölgeleri ve Zayed Port, Khalifa Port gibi önemli limanları da içerisinde bulundurmaktadır.

Ayrıca Abu Dabi topraklarına dahil Umman sınırına yakın olan **Al Ain Bölgesi** BAE'nin yeşil doğası, tarım alanları ve "Al Ain Oasis" olarak anılan vaha bölgeleriyle "Bahçe Şehri" olarak bilinmektedir. Dolayısıyla, yerel gıda üretim çabaları için bir odak noktasıdır. Bu bölge, "Al Ain Farms" adı verilen büyük çiftlikler işleten süt ürünleri, tavuk, yumurta vb. üreten dev bir oluşumu da içerisinde barındırır.

Sharjah Emirligi: Kalabalık nüfusu ve Dubai'ye yakınlığı ile bilinen gelişmekte olan bir endüstri ve uygun fiyatları ile çalışan kesimin önemli bir yerleşim merkezidir. Orta/orta alt gelirli nüfusun uygun fiyatlı yemek ve perakende gıda seçenekleri için bir hedef olduğu söylenebilir. Al Dhaid gibi bölgelerde sürdürülebilir tarım projelerine ev sahipliği yapmakta olup Mina Khalid ve Kohr Fakkan gibi limanlar da yine Sharjah da lojistik anlamında kolaylık sağlamaktadır.

Ras Al Khaimah Emirligi: Diğer emirliklere göre daha düşük bir nüfus barındırması potansiyel anlamında gelecek vaat edebileceği söylenebilir. Sahil şeridi boyunca su ürünleri yetiştiriciliği ve deniz ürünleri üretimi yapılmaktadır. RAK Ekonomik Bölgesi'ndeki (RAKEZ) gıda işleme ve paketleme endüstrileri bulunmaktadır. Lojistik anlamında Saqr Port gibi önemli bir limana sahiptir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Abu Dhabi Chamber of Commerce & Industry

Website : www.abudhabichamber.ae

Dubai Chamber of Commerce & Industry

Website: <https://www.dubaichambercommerce.com/en/>

Sharjah Chamber of Commerce & Industry

Website: <https://www.sharjah.gov.ae/>

Ras Al Khaimah Chamber of Commerce Industry & Agriculture

Website: <https://www.rakchamber.ae/en/home>

Fujairah Chamber of Commerce Industry & Agriculture

Fujairah, U.A.E

Ajman Chamber of Commerce & Industry

Website: <https://www.ajmanchamber.ae/en/>

Umm Al Quwain Chamber of Commerce & Industry

Umm Al Quwain, U.A.E

Federation of UAE Chamber of Commerce, Industry & Agriculture

Abu Dhabi, U.A.E

Website: <https://www.iccuae.com/0001.html>

BAE Gıda ve İçecek Üreticileri Grubu (FBMG): Dubai Ticaret ve Sanayi Odası altında kurulan bu grup, BAE'deki Gıda ve İçecek üreticilerinin çıkarlarını korumayı ve sektörle ilgili zorlukları ele almayı amaçlamaktadır. Grubun amacı şirketler arasındaki iş birliğini teşvik etmek, yenilikleri desteklemek ve üyelerine ağ kurma ve eğitim fırsatları sunmaktır. Ayrıca, Gıda ve İçecek sektöründe genç Emirlikliler için eğitim ve iş fırsatları sunan Ishraq gibi girişimler aracılığıyla ulusal kalkınmaya katkıda bulunmaktadır.

<https://uaefoodplatform.com>

BAE Gıda Bankası, 2017 yılında Mohammed bin Rashid Al Maktoum Küresel Girişimleri (MBRGI) çatısı altında başlatılan bir hayır kurumudur. Yerel yetkililer ve yerel ve uluslararası hayır kurumlarıyla iş birliği yaparak otellerden, restoranlardan ve süpermarketlerden gelen fazla taze gıdayı verimli bir şekilde depolamak, paketlemek ve dağıtmak için kapsamlı bir ekosistem oluşturarak ihtiyaç sahiplerine gıda dağıtmayı ve gıda israfını ortadan kaldırmayı taahhüt eder. BAE'deki ilk gıda bankasıdır.

<https://u.ae/en/information-and-services/environment-and-energy/food-security/uae-food-bank>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Gerek ürün satışını yapmak gerekse BAE'de distribütör bulmak amacıyla firma araştırması yapabilecek kaynaklar:

- **BAE İhracat Dizini:** <http://www.uaexportdirectory.com/en/Default.aspx>

Yukarıdaki linkten erişilebilen sayfada ürün adı veya ürünün 8 haneli HS kodu ile sorgulama ve Emirlikler veya sektörler bazında sorgulama yapılabilmektedir.

Ayrıca, www.trademapp.org adresinden ise ülke ve ürün bazlı detaylı dış ticaret rakamlarını incelenebilmektedir.

- **Abu Dabi Ticaret ve Sanayi Odası:**

https://digital.abudhabichamber.ae/portal/?gclid=Cj0KCQjws_r0BRCwARIsAMxfDRi2l4ncDlNe96pfP5lwPyWJhB8CVScT8EasegZxwzB_25elmJyHXlUaAhIIEALw_wcB#/commercial-directory

Yukarıdaki linkten ulaşımı sağlanabilen sayfa Abu Dabi Emirliği'nde kayıtlı tüm firmaların en güncel ve sağlıklı listesine erişilebilen kaynaktır. Bazı firmaların telefon, e-mail, faks vb. bilgilerinde eksiklikler olmasına karşın firma listeleri sürekli olarak güncellenmektedir. Firma listeleri sorgulama sonuçlarına ulaştığınızda dikkat edilmesi gereken nokta, bu sitede yer alan telefon numaralarını ararken numaranın başına Abu Dabi firmaları için +971 2.... , Al Ain firmaları için +971 3.... getirilmesidir.

- Ayrıca, aşağıda yer alan yer alan linkine tıklayarak, “Kategoriler” başlığı altında yer alan BAE’de yerleşik sektörünüzle ilgili olabilecek firmaların tel/faks/e-mail vb. bilgilerine erişebilmektedir.

<http://www.uaecsd.com/>

- **Dubai Ticaret ve Sanayi Odası:**

<https://www.dubaichamber.com/resources/commercial-directory>

Yukarıdaki linkten erişilebilen sayfa, Dubai Emirliği’nde kayıtlı tüm firmaların en güncel ve sağlıklı listesine erişilebilen kaynaktır. Bu sayfada ürüne ilişkin anahtar kelime veya Dubai Ticaret Odası tarafından tanımlanmış ürün grubu adına göre sorgulama yapılabilir.

- **KOMPASS:** <http://ae.kompass.com/en/b/business-directory/>

Yukarıdaki linkten erişilebilen sayfada orta kısımda bulunan kutuya ürün adını İngilizce olarak yazarak sorgulama yapılabilir, açılan sayfada sağ kısımda bulunan ülke listesinde BAE’yi seçerek sorgulama daraltılabilir. Alternatif olarak, yukarıdaki linkten erişilebilen sayfada sağ kısımda emirlik adı üzerine tıklayarak, o emirlikteki tüm firmaları veya yine sol alt kısımda yer alan sektör başlıklarına tıklayarak BAE’de o sektörde bulunan tüm firmalar görülebilmektedir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Ülke dışından BAE anakarasına mal ithal etmek için genel olarak aşağıdaki orijinal belgeler gereklidir:

-İhracatçıdan ithalatçıya hitaben yazılmış, toplam miktarı, mal tanımını ve her bir ögenin toplam değerini ayrıntılı olarak belirten **ticari fatura**

-Menşe ülkesinin Ticaret Odası tarafından onaylanmış “**Menşe Sertifikası**” (malların menşeyini belirten)

-**Ayrıntılı paketleme listesi (Çeki Listesi)** (Sevkiyatta bulunan her bir bireysel madde için ağırlık, paketleme yöntemi)

-HS koduna göre yetkili kurumlardan kısıtlı mallar veya vergiden muaf mallar ithal edilmesi durumunda **ithalat izni** (BAE İklim Değişikliği ve Çevre Bakanlığı “MOCCAE” ya da Emirliklerin belediyelerden)

-**Konşimento-Hava Konşimentosu- Taşıma belgesi**

Gıda sektörüne özel olarak aranabilecek dökümanlar:

Sağlık Sertifikası (Health Certificate): Ülkenin yetkili sağlık otoritesi tarafından düzenlenmeli ve gıdanın güvenli olduğunu belgelemelidir.

Helal Sertifikası: BAE hükümeti tarafından tanınan bir helal sertifikasyon kuruluşu tarafından düzenlenmelidir.

Akredite Laboratuvarlardan Alınan Analiz/Test Raporları: İhraç edilecek gıda ürününün ilgili standartlara uygunluğunu gösterir.

Bitki Sağlığı Sertifikası: Eğer gıda bitkisel bir ürün ise (örneğin meyve, sebze, tahıl) ise, ürünlerin zararlılardan ve hastalıklardan arı olduğunu belgeleyen, ihracatçı ülke otoritesi tarafından verilen belge.

İhracat yapmadan önce BAE'nin ilgili gümrük ve sağlık otoritelerinden **güncel düzenlemeler** kontrol edilmelidir. Zira Emirlikler bazında ve ürün bazında ihtiyaç olabilecek belgeler çeşitlilik arz edebilir ve/veya zaman içerisinde değişebilir.

Yiyecek, ilaç ve belirli kozmetikler için, sevkiyata bağlı olarak soğuk depolama tesisleri veya sıcaklık kontrolü olan uygun bir araç gerekebilir. Uluslararası salgın hastalıklar, yerel kararlar çerçevesinde “GDO'suz”, “Dioksin içermez” gibi özel ürün gereksinimleri nedeniyle ek sertifikalara ihtiyaç duyulabilir.

Ayrıca, Dubai'ye ithal edilen gıda ürünleri, gıda güvenliği açısından, öncelikle Dubai Belediyesinin kontrol ve onayından geçirilmektedir. Gıda ürünleri laboratuvar testlerine tabi tutulmakta, ayrıca BAE standartlarına uymayan ürünlerin satışı BAE'de tamamen yasaklanmakta ve ithal edilen bu ürünlerin 10 gün içerisinde imhası (ya da Arap olmayan üçüncü bir ülkeye satışı) istenebilmektedir.

BAE gümrük uygulamaları hakkında daha ayrıntılı bilgi için Ticaret Bakanlığı mini rehberine inceleyebilirsiniz. <https://ticaret.gov.tr/duyurular/ulke-gumruk-uygulamalari-rehberi-birlesik-arap-emirlikleri-bae>

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Gıda ürünlerinin Birleşik Arap Emirlikleri'ne (BAE) ihracatında yapılan sevk öncesi inceleme (PSI), ürünlerin ülkenin gıda güvenliği, etiketleme ve kalite standartlarına uygunluğunu sağlamak için önemli bir düzenleyici gerekliliktir.

4.4.1 BAE'deki Yetkili Kurumlar

- İklim Değişikliği ve Çevre Bakanlığı (MOCCAE) – Gıda güvenliği, tarım ürünleri ithalatı ve çevresel etkilerden sorumludur.
- Emirlikler Standardizasyon ve Metroloji Kurumu (ESMA) – Gıda etiketleme ve ambalajlama standartlarını belirler. (Artık Sanayi ve İleri Teknoloji Bakanlığı'na bağlıdır.)
- Dubai Belediyesi (veya ilgili emirlik belediyeleri) – Limanlarda denetim, test ve ürünlerin serbest bırakılmasından sorumludur.

4.4.2 Sevkiyat Öncesi Denetim Ne Zaman Gerekir?

Gıda ürünleri ilk kez BAE'ye ihraç ediliyorsa,
Yüksek riskli gıda kategorileri için (et, süt ürünleri, deniz ürünleri, bazı işlenmiş gıdalar),

Yüksek riskli ülkelerden gelen veya daha önce uyumsuzluk geçmişi olan sevkiyatlar için, Bazı emirliklerde, ürünlerin yerel sistemlere kayıt işlemleri sırasında.

4.4.3 PSI İçin Gerekli Belgeler

Menşe Şahadetnamesi
Sağlık Sertifikası (ihracatçı ülke yetkili kurumu tarafından verilmeli)
Helal Sertifikası (et ve tavuk ürünleri için)
Paketleme Listesi & Fatura
Laboratuvar Test Raporları (mikrobiyolojik, kimyasal ve fiziksel uygunluğu göstermeli)
Ürün Etiket Bilgileri (Arapça/İngilizce çift dilli olmalı)
Gıda Ürün Kayıt Numarası (ürün daha önce BAE’de kayıtlıysa)

4.4.4 Denetim Kapsamı

Fiziksel Denetim: Ambalaj bütünlüğü, sıcaklık kontrolü (soğuk zincir), etiketleme uygunluğu.
Laboratuvar Testleri: Kontaminantlar (örneğin: aflatoksin, ağır metaller), katkı maddeleri, raf ömrü doğrulaması.
Belge İncelemesi: Belgelerin BAE gıda ithalat düzenlemelerine uygunluğu kontrol edilir.

4.4.5 Denetim Kuruluşları

Sevkiyat öncesi denetimler şu kuruluşlar tarafından yapılabilir:

Uluslararası denetim firmaları (örneğin: SGS, Intertek, Bureau Veritas) – Genellikle BAE yetkilileri tarafından yetkilendirilmiştir.
İhracatçı ülkenin resmi kurumları – Eğer BAE ile karşılıklı anlaşmaları varsa.

4.4.6 Ürün Kaydı

İlk sevkiyattan önce, gıda ürünlerinin ZAD (Abu Dabi için) veya FIRS (Dubai - Gıda İthalat ve Yeniden İhracat Sistemi) sistemine kayıt gerekir.

4.4.7 Yaygın Karşılaşılan Sorunlar

Etiketlerde Arapça bulunmaması veya hatalı bilgiler
Uygun olmayan Helal sertifikaları
Süresi geçmiş veya eksik sağlık sertifikaları
Tutarsız laboratuvar sonuçları
Ambalaj standartlarına uymama (örneğin BPA içermeyen ambalaj zorunluluğu)

4.4.8 Uyum İçin İpuçları

BAE tarafından onaylı denetim ve sertifikasyon kuruluşlarıyla çalışılması.
Bozulabilir ürünler için soğuk zincirin korunmasına dikkat edilmesi.
BAE yönergelerine uygun güncel etiketleri kullanılması (besin değerleri dahil).
Gerekirse, sevkiyattan önce ürün kaydını tamamlanması.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Abu Dabi Uluslararası Gıda Fuarı (ADIFE)

Tarihler: 21-23 Ekim 2025 Yer: Abu Dabi Ulusal Sergi Merkezi (ADNEC), Abu Dabi
Açıklama: BAE ve yurtdışından katılımcıları ve markaları çeken yiyecek, içecek ve misafirperverlik etkinliği.

Gulfood

Tarihler: 26-30 Ocak 2026 Yer: World Trade Center-Dubai Expo City, Dubai
Açıklama: Dünyanın en büyük yiyecek içecek fuarıdır.

Expo Culinaire

Tarihler: 21-23 Mayıs 2025 Yer: Sharjah
Açıklama: Emirates HoReCa sektöründen şefleri, pasta şeflerini, fırıncıları, aşçıları, öğrencileri ve profesyonelleri barındıran bir etkinliktir.

ISM Orta Doğu

Tarihler: 15-17 Eylül 2025 Yer: Dubai
Açıklama: Tatlı ve atıştırmalık endüstrisi için bir ticaret fuarıdır.

Private Label Middle East

Tarihler: 15-17 Eylül 2025 Yer: Dubai
Açıklama: Private Label Orta Doğu etkinliği, marka tekliflerini geliştirmek, karlılığı artırmak ve gelişen Orta Doğu ve Afrika perakende pazarında rekabet avantajı elde etmek isteyen sektör profesyonelleri içindir.

Free From & Fine Food:

Tarihler: 24-25 Eylül 2025 Yer: Dubai
Açıklama: Orta Doğu Bölgesi'ndeki FMCG sektörü için Sağlıklı Gıda ve İş Zirvesidir. Diyet, Vegan, İçermeyen, Doğal ve Bitki Bazlı kategorilerini kapsayan iş etkinliği olup Expo ve ana konuşmacılarla birebir görüşmeler için seçilmiş alıcıları ve onaylanmış tedarikçileri bir araya getirmek için organize edilmiştir.

4.6 Sektör Firmalarına Hitap Eden ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

BAE'de kamu kurumları mal ve hizmet alımını ortak bir dijital platform üzerinden yapmaktadır. Açıklanan ihalelere katılmak için BAE Finans Bakanlığı (Ministry of Finance) üzerinden kayıt yaptırmak gerekebilmektedir. Ayrıca, tedarikçi olabilmek için birtakım şartların karşılanması talep edilmektedir. Bu kapsamda, aşağıda yer alan linki inceleyebilirsiniz:

<https://u.ae/en/information-and-services/business/public-private-people-partnership/ppp/government-tendering-and-awarding>

Aşağıdaki ücretli web siteleri ise Birleşik Arap Emirlikleri, Abu Dhabi Emirliği ya da abonelik türüne göre diğer Orta Doğu ülkelerindeki ihaleler hakkında bilgi vermektedirler:

<https://www.venturesonsite.com/projects-in-uae>
<http://www.meed.com/>
<http://www.meedprojects.com/>
<http://www.bncnetwork.net/>
<http://www.zawya.com/>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

3 Mart 2023 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” (KEOA) imzalanmış olup 1 Eylül 2023’te yürürlüğe girmiştir. Derin ve kapsamlı bir ikili ekonomik ve ticari ilişki ağı bulunan Türkiye ve BAE’nin, imzalanan KEOA ile söz konusu ilişkilerine yeni bir boyut kazandırılması hedeflenmektedir. İki ülke arasındaki uzlaşya göre mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ticaretlerini kolaylaştırıcı tedbirler, kamu alımları, fikri mülkiyet, ticaret önlemleri ve diğer düzenleyici kuralları kapsayacak olan KEOA, iki ülke arasındaki ticaret hacmi ve yatırımların en yüksek seviyeye çıkartılmasına hizmet edebilecektir. Bu itibarla, yalnızca mal ticaretini değil ticari ve ekonomik ilişkilerin tüm tamamlayıcı unsurlarını barındıran KEOA ile; yüksek katma değerli hizmet sektörlerinin gelişimine imkân tanınması, yatırım süreçlerinin kolaylaştırılması, verimli uygulamalar ve işbirlikleri ile ekonomik öngörülebilirliği artırarak iki ülke arasında ticaretin ve yatırımın teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7180) 27 Nisan 2023 tarihli ve 32173 sayılı (1. mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanmış (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/04/20230427M1->

1.pdf) olup, anlaşma 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7543), İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7544), Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7545) ve “Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” (Karar Sayısı: 7546) 31 Ağustos 2023 tarihli ve 32295 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. (<https://www.resmigazete.gov.tr/31.08.2023>) Anlaşma metni ve eklerine <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/serbest-ticaret-anlasmalari/yururlukte-bulunan-stalar/birlesik-arap-emirlikleri#:~:text=3%20Mart%202023%20tarihinde%20imzalanan,Eyl%C3%BCl%202023%20tarihinde%20y%C3%BCr%C3%BCrl%C3%BCr%C4%9Fe%20girmi%C5%9Ftir.ir.> adresinden, ürünlere ilişkin vergi oranları ve vergi indirim takvimlerine https://tradedatafta.moec.gov.ae/superset/dashboard/T%C3%BCrkiye_Tariff/?native_filters_key=-uYsDkKh3Wr8yYR2rqgvU6zddRet-4bB42Vuo91TqcpVeoDAXo6Dyle0f8TTYtmW adresinden ulaşılabilir. Türkiye dışında BAE ile KEOA imzalanan ülkeler; Hindistan, Endonezya, İsrail, Kamboçya ve Gürcistan'dır.

Diğer Ülkelerle Anlaşmalar:

- Körfez İşbirliği Konseyi (GCC) ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşması (2009)
- GCC-Singapur Serbest Ticaret Anlaşması (GSSTA) (2008)
- GCC-Güney Kore (STA) (2023)
- GCC-Yeni Zelanda STA (2009)
- Arap Ülkeleri Arasında Hizmet Ticaretinin Serbestleştirilmesine İlişkin Arap Çerçeve Anlaşması
- BAE Hükümeti ile Sudan Hükümeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına İlişkin Anlaşma
- BAE Hükümeti ile Irak Hükümeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına İlişkin Anlaşma
- BAE Hükümeti ile Lübnan Hükümeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına İlişkin Anlaşma
- BAE Hükümeti ile Fas Hükümeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Kurulmasına İlişkin Anlaşma
- Malezya Ticaret İşbirliği Komitesi Anlaşması
- Arap Ülkeleri Arasında Ticaretin Kolaylaştırılması ve Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma (Arap Birliği tarafından)
- Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı Bildirgesi (GAFTA) (Üye Ülkeler Arasında Ticaretin Kolaylaştırılması ve Geliştirilmesi Anlaşması - Arap Birliği uyarınca)
- Daha Büyük Arap Serbest Ticaret Alanı (GAFTA) Anlaşması
- Arap Ülkeleri Arasında Hizmet Ticareti Anlaşması

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

TR-UAE Menşe İspat Belgesi:

Türkiye ve BAE arasında imzalanan Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması (KEOA) kapsamında, eşyanın menşeli olduğunu tevsik etmek için kullanılan bir belgedir. Söz konusu belge ile KEOA'nın sağladığı tercihli ticaret rejiminden yararlanılması mümkün olmaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

BAE'de Gıda güvenliği, özellikle gıda ihtiyaçlarının büyük bir kısmını ithalatla karşılayan bir ülke olduğu için büyük önem arz etmektedir. Gıda güvenliği konusunda BAE'nin bazı önemli girişimleri aşağıdaki gibidir:

-Gıda Güvenliği Yasası:

BAE Ocak 2016'da Gıda Güvenliği hakkında **2015 tarihli 10 sayılı Federal Yasa'yı** onaylamıştır. Yasanın amacı, gıda güvenliğini ve kalitesini korumak ve halk sağlığı ile tüketicilerin korunmasını sağlamak için standartlar ve düzenlemeler getirmektir. Ayrıca yasa kapsamında yine Gıda Güvenliğini tehlikeye atanlar için cezalar da bulunmaktadır.

Yasaya ilişkin önemli hususlar aşağıdaki gibidir:

-İklim Değişikliği ve Çevre Bakanlığı'nın onayı olmadan ülkeye ilk kez hiçbir gıda ithal edilemez.

-Domuz eti veya alkol veya bunların yan ürünlerinden herhangi birini izinsiz olarak içeren gıda veya ürünlerle uğraşanlar için en az bir ay hapis cezası ve 500.000 AED'ye kadar para cezası getirilmiştir.

-Gıda hakkında yanlış açıklama yayınlayarak veya yanlış etiketler kullanarak tüketicileri yanıltanlar için 10.000 ila 100.000 AED arasında değişen para cezaları getirilmiştir.

Ayrıca ilgili düzenleme; BAE Ekonomi Bakanlığına, -bu suçların Kabine tarafından düzenlenmesi koşuluyla- diğer suçlar için 100.000 AED'ye kadar para cezası verme yetkisi vermektedir.

İklim Değişikliği ve Çevre Bakanlığı, Ulusal Gıda Güvenliği Komitesi aracılığıyla, gıda zinciri boyunca gıda güvenliğini sağlamak için sıkı kontroller ve standartlar içeren gıda güvenliği yasasını ve yürütme yetkilerini uygulamaktadır. Bu çerçevede,

-Ulusal Gıda Akreditasyon ve Kayıt Sistemi tanıtılmıştır. Buna göre, 2018 tarihli 239 sayılı Ulusal Gıda Akreditasyon ve Kayıt Sistemi Bakanlık Kararnamesi uyarınca, ithal edilen / yerel olarak üretilen / gıda etiketi veya bileşenleri veya bileşimi üzerinde değişiklik yapılan gıda, BAE pazarlarında işlenmeden önce gıda ürünleri verileri için entegre bir akıllı platform olan elektronik sisteme (ZAD) kaydedilmelidir.

-Gıda için Ulusal Hızlı Uyarı Sistemi'ni başlatmıştır. Gıda İçin Ulusal Hızlı Uyarı Sistemi, ciddi gıda riskleri tespit edildiğinde yanıt önlemlerinin uygun şekilde uygulanmasını sağlamak için 2017 yılında başlatılmıştır. Sistem, gıda riski uyarılarını yönetme mekanizmalarını ve sahte ve yanlış etiketli gıdalara yönelik yasakları yasaklamayı ve kaldırmayı belirlemektedir.

-Ticari olmayan amaçlar için ithal edilen gıdaların kontrolünü uygulamıştır.

Ticari Olmayan Amaçlarla İthal Gıdaların Kontrolü Hakkında 2016 tarihli 14 sayılı Bakanlık Kararnamesi'ne göre, kişisel gıdaların belirli türler ve miktarlar üzerinde bir kısıtlama ile ülke sınırlarından ithal edilmesine izin verilmektedir. Gıda paketleri, yolcuların getirdiği gıdalar hariç olmak üzere paydaşların adlarını içeren açık ve çıkarılamaz etiketlere sahip olmalıdır. İthal edilen gıdalar, menşe ülkesindeki taşıyıcı tarafından verilen belgeleri içermelidir. Belgelerde ithal edilen gıdaların tüm ayrıntıları bulunmalıdır.

Bunlarla birlikte BAE, **Dünya Ticaret Örgütü'nün Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşması'nın** (SPS) imzacısıdır. Anlaşma, hükümetlerin gıda güvenliği ve hayvan ve bitki sağlığı önlemlerini nasıl uygulayabileceklerine ilişkin hükümler belirlemektedir.

Gıda güvenliğini sağlayan Emirlik bazında yerel kuruluşlar:

Abu Dabi Tarım ve Gıda Güvenliği Otoritesi, Abu Dabi emirliğinde gıda güvenliğini sağlamakta ve gıdaların insan tüketimine uygun olduğunu garanti etmektedir. Ayrıca güvenli gıda konusunda gerekli araştırma ve çalışmaları yürütmekte ve insan tüketimi için satılan veya sunulan gıda maddeleriyle ilgili kurallar, yönetmelikler ve standartlar çıkarmaktadır.

Dubai ve Sharjah emirliklerinde gıda güvenliği ilgili belediye yetkililerinin kapsamına girer.

Yerel belediyeler gıda güvenliği gerekliliklerini denetlemekte ve ürünlerin tüketim için doğru etiketlere ve son kullanma tarihlerine sahip olmasını sağlamaktadır. Tedarik edilen gıdanın kalitesini ve insanların yemesi için uygun olduğundan emin olmak için tüm gıda maddesi mağazalarında ve restoranlarda rastgele denetimler yapmaktadırlar.

4.11 Sektörde Etiketleme

Etiketleme BAE gibi gıda güvenliğinin yüksek düzeyde olduğu ülkeler için büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla tüm düzenlemelere hâkim olup etiketlemeyi doğru yapmak önem arz eder. Bu nedenle ürün bazında ayrıntılı araştırma yapılması önerilir.

Genel olarak BAE'de Gıda Sektörü için aşağıdaki gibi bazı etiketleme kriterleri bulunmaktadır:

Öncelikli değinilmesi gereken kısım dil belirlemesidir.

Arapça zorunludur ve eğer başka bir dil olacaksa Arapça ile birlikte olmalıdır. İki dil varsa çeviriler birebir aynı olmalı anlam farklılıklarına yanlış anlaşılmalara mahal verilmemelidir.

Zorunlu Bilgiler:

BAE'deki gıda paketleri, şeffaflık sağlamak ve bilinçli satın alma kararları vermek için belirli zorunlu bilgiler içermelidir. Temel unsurlardan bazıları şunlardır:

- a. Ürün Adı:** Ürünün adının açıkça belirtilmesi, tüketicilerin çeşitli gıda maddelerini tanımlamasına ve ayırt etmesine yardımcı olur.
- b. İçindekiler Listesi:** Tüm içerikleri listelemek, bireylerin kaçınmak isteyebilecekleri olası maddeler hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlar.
- c. Net Ağırlık veya Hacim**
- d. Menşei Ülke.**
- e. Alerjen Bilgileri:** Ürün fındık, süt ürünleri veya gluten gibi bilinen herhangi bir alerjen içeriyorsa, belirli diyet gereksinimleri olan bireyleri korumak için açıkça belirtilmelidir.
- f. Parti Numarası veya Parti Kodu:** Takip edilebilirliği sağlar.
- g. Son Kullanma Tarihi/Son Kullanma Tarihi:** Ürünün tüketilmesi için önerilen zaman dilimini belirtmek, tazeliği ve kaliteyi garanti eder.
- h. Depolama Koşulları:** Bazı ürünler bütünlüklerini korumak ve bozulmayı önlemek için belirli depolama koşulları gerektirebilir.
- i. Kullanım Talimatları:** Bazı gıda maddeleri, nasıl doğru şekilde hazırlanacağı veya tüketileceği konusunda talimatlar gerektirebilir. (Örn: "Kullanmadan önce ürünü çalkalayınız.")

Besin Etiketleme:

Besin bilgisi, beslenmeleri hakkında bilinçli seçimler yapmak isteyen tüketiciler için hayati önem taşır. BAE'deki tüm gıda ürünleri için zorunlu olmasa da, sağlık bilincine sahip kararları desteklemek için besin etiketlemesi teşvik edilir. Net ve doğru besin bilgisinin sağlanması bireylerin ürünün besin değerini bilmesini ve böylece alırken doğru değerlendirmelerini sağlar.

Helal İbaresini Etiketleme:

Helal olma durumu, BAE'nin büyük Müslüman nüfusu nedeniyle önemlidir. Bir ürün "Helal" olarak etiketlenirse, belirli gereksinimleri karşılamalı ve tanınmış bir otorite tarafından onaylanmalıdır. Helal etiketleme, tüketicilere ürünün İslami diyet yönergelerine ve düzenlemelerine uyduğunu garanti eder. Çeşitli sertifika kuruluşları, uyumluluğu sağlayarak ve tüketici güvenini koruyarak Helal sertifika sürecini denetler.

Nutri Mark Düzenlemesi:

1 Haziran 2025'ten itibaren, Abu Dabi'de satılan belirli yiyecek ve içecek ürünleri Nutri-Mark şeması kapsamında etiketleme gerekliliklerine tabi olacaktır. Etkilenen yiyecekler; paketlenmiş ve paketlenmemiş ekmekler ve hamur işleri; içecekler, yağlar, yağlar ve yağ emülsiyonları ve çocukları hedefleyen yiyeceklerdir. Abu Dabi Kalite ve Uygunluk Konseyi, Dünya Sağlık Örgütü'ne yiyecek ve içecekler için Nutri-Mark sertifikasyon şemasını ve Nutri-Mark'ın kullanımına ilişkin yönergelerini bildirmiştir

Abu Dhabi etiketleme gereksinimlerine ilişkin daha ayrıntılı bilgi için: [https://www.adafsa.gov.ae/CMS/Guidelines/Code%20of%20Practice%20No.%20\(05\)%20of%202019%20General%20Food%20Labelling%20Requirements.pdf](https://www.adafsa.gov.ae/CMS/Guidelines/Code%20of%20Practice%20No.%20(05)%20of%202019%20General%20Food%20Labelling%20Requirements.pdf)

4.12 Sektörde Ambalajlama

1. Genel Ambalaj Gereklilikleri

Ambalaj gıda güvenliğini sağlamalıdır: Ürünü kontaminasyondan, fiziksel hasardan ve çevresel etkenlerden korumalıdır.

Zehirsiz, gıdaya uygun malzemeler kullanılmalıdır.

Ambalaj, ürünün tat, koku veya görünümünü etkilememelidir.

Kolay açıldığında tespit edilebilir (tamper-evident) yapıda olmalıdır (özellikle hazır tüketim veya yüksek riskli gıdalarda).

2. Etiketleme Gereklilikleri (Ambalaj Üzerinde Zorunlu)

Etiketler mutlaka Arapça olmalıdır (İngilizce ile birlikte olabilir). Aşağıdaki bilgiler zorunludur:

Ürün adı

İçindekiler listesi

Alerjen uyarıları

Besin değerleri bilgisi (çoğu paketli gıda için zorunludur)

Üretici/ithalatçı adı ve adresi

Menşe ülkesi

Üretim ve son tüketim tarihi

Saklama koşulları

Net ağırlık/hacim

Helal durumu (et ve hayvansal ürünler için)

Etiketlerde yanıltıcı beyanlar olmamalıdır (örneğin, "tamamen doğal" gibi ifadeler belgelenmelidir).

3. Ambalaj Malzemesi Sınırlamaları

BPA içermeyen plastik malzeme kullanımı zorunludur (gıda ile temas eden ambalajlar için).

Geri dönüştürülebilir veya biyobozunur malzemeler tercih edilir.

Geri dönüştürülmüş malzemeler, yalnızca GCC/BAE standartlarına uygunsa ve gıda ile doğrudan temas etmiyorsa kullanılabilir.

4. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Standartları

BAE, çevre dostu ambalaj politikaları geliştirmektedir:

Tek kullanımlık plastiklerin azaltılması

Biyobozunur ambalajların teşviki

Dubai ve Abu Dabi, plastik poşetleri yasaklamış olup bazı ambalajlara da sınırlama getirmektedir.

5. Belirli Gıda Kategorilerine Özel Gereklilikler

Et ve tavuk ürünleri: Helal belgesi ve menşe bilgisiyle hijyenik şekilde paketlenmelidir.

Süt ürünleri: Soğuk zincir uyumlu ambalajlama zorunludur.

Bebek mamaları ve formüller: İzlenebilirlik ve güvenlik açısından Codex ve BAE'ye özgü kurallara uymalıdır.

Konserve ürünler: İç kısmı laklı, paslanmaya dayanıklı kutularda olmalıdır.

6. Barkod ve İzlenebilirlik

Paketli gıdalarda barkod bulunması gerekir (tercihen GS1 standardında).

Parti/lot numaraları izlenebilirlik için zorunludur.

7. Uyulması Gereken BAE/GSO Standartları

Aşağıdaki teknik düzenlemelere uyulmalıdır:

UAE.S GSO 9: Paketli Gıdaların Etiketleme Kuralları

UAE.S GSO 2233: Beslenme Etiketleme Gereklilikleri

UAE.S GSO 1863: Gıda Ambalaj Malzemeleri İçin Genel Gereklilikler

UAE.S GSO 21: Gıda Ambalajı İçin Hijyenik Kurallar

İhracatçılar İçin İpuçları:

Etiketlerin önceden onaylatılması (Dubai'de FIRS, Abu Dabi'de ZAD sistemi üzerinden).

BAE mevzuatına hakim yerel distribütörler veya danışmanlarla çalışılması

Ambalajın raf ömrü, gıda güvenliği ve çevresel standartlara uygunluğunun test ettirilmesi.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Kara, hava ve deniz tüm taşıma opsiyonları bulunmakta olup kendilerine göre süre, yol durumu ve fiyatlama açısından farklılıklar arz etmektedir. Ancak en çok tercih edilen taşıma modu deniz taşımacılığıdır. Transit süresi limanlara ve güzergahtaki duruma göre değişiklik arz etmekle birlikte 10-15 gün olarak söylenebilir.

4.14 Dağıtım Kanalları

BAE'ye ihraç edilen bir malın pazardaki başarısı, acente, distribütörün ya da ithalatçının pazarlama-dağıtım ağının yaygınlığı ve etkinliği ile doğru orantılıdır. Piyasada rekabet çok yüksektir. Bu yüzden acente seçimi oldukça önemlidir.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

E-ticaret müşteri odaklı gıda pazaryerlerinin bazıları:

- Talabat (<https://www.talabat.com/uae>)
- Carrefour UAE
(<https://www.carrefouruae.com/mafuae/en/?srsltid=AfmBOorI5eQFD431I83s17yom89Xs1yqq50TPaXxnYk7LfBJzNOpJYup>)
- Instashop (<https://instashop.com/en-ae>)
- Noon (<https://www.noon.com/uae-en/>)
- Kibsons (<https://www.kibsons.com/en/>)
- El Grocer (<https://www.elgrocer.com/#/>)
- Lulu Hypermarket (<https://gcc.luluhypermarket.com/en-ae>)

B2B (Business to Business) pazaryerlerinin bazıları:

- Supy (<https://supy.io/>)
- Abu Dhabi Food Hub (<https://adfoodhub.com/>)
- Safqat (<https://safqat.com/>)
- Arab Food Hub (<https://arabfoodhub.com/>)

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

İslami tatillerin başlangıcı ayın görülmesine göre belirlenmekle beraber BAE için resmî tatiller aşağıdaki gibidir:

Yeni Yıl Günü: 1 Ocak

Ramazan Bayramı: Ramazan'ın 29. Günü - 3 Şevval 1445 AH (4 gün)

Kurban Bayramı: 9 ila 12 Zilhicce 1445 AH (4 gün)

Hicri Yeni Yıl (İslami Yeni Yıl): 1 Muharrem 1446 AH

Hız. Muhammed'in doğum günü: 12 Rebiülevvel 1446 AH

Ulusal Gün: 2 ve 3 Aralık (2 gün).

Bkz: <https://u.ae/en/information-and-services/public-holidays-and-religious-affairs/public-holidays>

Ayrıca **Dubai Shopping Fest** (Alışveriş Festivali/Genelde ocak-şubat aylarına denk gelir), **Kara (Beyaz Cuma veya diğer adlarla) Cuma ve Singles Day** gibi günler kapsamında da indirimler yapılabilmektedir.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

2025 verileri kapsamında üye sayılarına göre **TikTok, Facebook, LinkedIn, Youtube** ve **Instagram** olarak sıralanabilir.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

BAE'ye ithal edilen tüm mallar BAE Gümrük giriş gerekliliklerine tabidir. Bununla birlikte BAE'nin geçerli gümrük tarifesi uyarınca sınıflandırmalarına göre gümrük vergisine tabi olabilir veya gümrük vergisinden muaftır. Tarife sınıflandırması, ayrıca özel ithalat gereklilikleri için uygunluğu da belirler.

Genellikle, ithalatın maliyet, sigorta ve navlun (CIF) değerine **%5 gümrük vergisi oranı** uygulanır. Bu oran alkolde ürünün %50'si, sigarada ise %100'ü şeklinde düzenlenmiştir. Ayrıca, enerji içeceklerinde %100, karbonatlı içecekler ve meşrubatta %50 satış vergisi uygulanmaktadır. BAE araba aküleri, seramik ve porselen karolar ve hidrolik çimento gibi belirli malların ithalatına **anti-damping vergileri** uygulanır. Anti-damping vergisi oranları, malların HS kodlarına ve ihracat ve/veya menşe ülkesine bağlı olarak değişir. Bazı durumlarda, anti-damping vergisi malların CIF değerinin %67,5'idir.

BAE, GCC (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi) üye devletleri arasındaki gümrük ve ticaret engellerini kaldıran GCC Gümrük Birliği'nin bir parçasıdır. Ayrıca BAE, Singapur, Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkeleri (yani Norveç, İsviçre, İzlanda ve Lihtenştayn), İsrail, Hindistan, Türkiye, Endonezya vb. gibi bir dizi Serbest Ticaret Anlaşması üyesi ülkeden kaynaklanan ithalata gümrüksüz erişim sağlayabilmektedir.

“Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” (KEOA) imzalanmış olup 1 Eylül 2023'te yürürlüğe girmiştir. Ürünlere ilişkin vergi oranları ve vergi indirim takvimlerine https://tradedatfta.moec.gov.ae/superset/dashboard/T%C3%BCrkiye_Tariff/?native_filt

[ers_key=-uYsDkKh3Wr8yYR2rqgvU6zddRet-4bB42Vuo91TqcpVeoDAXo6Dyle0f8TTYtmW](https://uYsDkKh3Wr8yYR2rqgvU6zddRet-4bB42Vuo91TqcpVeoDAXo6Dyle0f8TTYtmW) adresinden ulaşılabilmektedir.

BAE ile E-Ticarete ilişkin ayrıntılı bilgi için Ticaret Bakanlığı mini rehberine ulaşabilirsiniz. <https://ticaret.gov.tr/duyurular/ulke-gumruk-uygulamaları-rehberi-birlesik-arap-emirlikleri-bae>

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Modern Teknoloji Tabanlı Ticaret Hakkında 2023 No'lu 14 Numaralı Yasa, BAE'deki e-ticaret'i düzenler. Web siteleri, e-platformlar, sosyal medya araçları ve uygulamalar gibi teknolojik platformlar üzerinden gerçekleştirilen mal, hizmet ve ilgili verilerin ticaretini düzenlemektedir. Detaylı olarak ilgili olabilecek diğer düzenlemeler (Siber Güvenlik Yasaları vs.) ve diğer bilgiler için:

<https://u.ae/en/information-and-services/business/ecommerce#:~:text=licence%20from%20Sharjah-.The%20UAE's%20eCommerce%20law,social%20media%20means%20and%20apps>.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Ceva Logistics

<https://www.cevalogistics.com/en>

Kuenhe+Nagel

<https://ae.kuehne-nagel.com/en/>

Shorages

<https://www.shorages.com/>

Triologi Logistics

<https://www.trilogilogistics.com/>

Retail Logistics

<https://www.retaillogistics.net/>

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

1. Hedef Kitleyi Tanımak:

BAE pazarı çok kültürlü ve segmentli bir yapıya sahiptir:

Emirati yerel halk (helal, premium ürünler)

Güney Asyalı işçi sınıfı (uygun fiyatlı ürünler)

Batılı expatlar (organik, sağlıklı yaşam ürünleri)

Her segmente özel ürün sunumu ve iletişim dili geliştirilmesi önemlidir.

2. Ambalaj ve Etiketleme ile Fark Yaratmak:

Arapça etiket zorunlu ama bilingual (Arapça + İngilizce) olması daha çok kitleye ulaşılmasını sağlar.

Premium ürünler için şık ve çevre dostu ambalajlar tercih edilebilir.

“Halal certified”, “gluten-free”, “organic” gibi etiketleme vurguları pazarlamada önemlidir.

3. Dijital Pazarlamaya Yatırım Yapmak:

BAE’de internet ve sosyal medya kullanımı çok yüksektir:

Instagram, TikTok ve YouTube gıda tanıtımı için etkili mecralardır.

Arap influencer’lar ile iş birliği yaparak yerel görünürlük sağlanabilir.

Google Ads ve Meta reklamları, özellikle ürün lansmanında etkili olur.

4. Online Marketlerde ve Uygulamalarda Varlık Göstermek:

Tüketiciler gıdayı giderek daha fazla online kanallardan alıyor.

Ürünleri şu platformlara yerleştirilmesi hedeflenebilir:

Carrefour UAE, Talabat Mart, Noon Grocery, Amazon.ae, Instashop

Özellikle lansman döneminde bu platformlarda promosyonlu satış yaparak dikkat çekilebilir.

5. Fiziksel Market ve Zincirlerle İş Birliği:

Spinneys, Carrefour, Lulu, Choithrams gibi zincirlerde yer almak markaları güvenilir kılar.

Bu mağazalarda tadım etkinlikleri, ürün tanıtımları düzenlemek güçlü bir pazarlama taktiğidir.

Ürünlerin raf yerleşimi ve görünürlüğü konusunda yerel bir distribütörle koordinasyon içinde olmakta fayda vardır.

6. Sektörel Fuar ve Etkinliklere Katılım:

Gulfood (Dubai World Trade Centre) bölgedeki en büyük gıda fuarıdır.

Bu fuarlarda:

Ürün tanıtımı yapılır,

Distribütör ve toptancılarla bağlantılar kurulur,

Rekabetçi analiz yapılır.

7. Lansman ve Tanıtım Kampanyaları Düzenlemek:

BAE'de tüketiciler promosyonlara ve lansman ürünlerine çok olumlu tepki verir.

Örnek uygulamalar:

"İlk alışverişte %20 indirim"

1 alana 1 bedava kampanyası

Ücretsiz tadım / tester gönderimi

Ramazan, Ulusal Gün gibi özel günlerde kampanya

8. Yerel Distribütörlerle Güçlü İş Birliği Kurmak:

Pazara girmenin en etkili yolu yerel bir ithalatçı/distribütörle çalışmaktır.

Bu firmalar:

Pazarlama desteği sağlar,

Market ilişkilerini yönetir,

Gümrük ve ürün kayıt süreçlerini kolaylaştırır.

9. Marka Konumlandırması ve Mesaj Dili

Lüks segment mi? Sağlıklı yaşam mı? Uygun fiyat mı? Önce marka pozisyonu belirlenmelidir.

Arap kültürüne ve değerlerine saygılı, kültürel olarak duyarlı mesajlar kullanılmalıdır.

Örnek: "Sağlıklı yaşam için helal ve doğal içerik" → Emirati ve Müslüman tüketiciler için etkili olur.

10. Performansı Takip ve Optimize Etmek:

Hangi kanal ne kadar satış getiriyor?

Hangi reklam kampanyası daha fazla tıklanıyor?

Bu verileri toplayarak pazarlama stratejisi esnek şekilde güncellenebilir.

BAE gıda pazarı büyük fırsatlar sunan ama iyi planlama gerektiren bir pazardır.
Etkili tanıtım ve pazarlama için:

Kültürel uyumu anlayın,

Dijital kanalları aktif kullanın,

Yerel ortaklar ve doğru stratejilerle pazarda yerinizi güçlendirin.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

1. Sağlıklı ve Fonksiyonel Gıdalara İlgi Artıyor

Organik, glutensiz, şekersiz, vegan ürünler yükselişte

Fonksiyonel gıdalar (probiyotik yoğurtlar, vitamin takviyeli içecekler) talep görüyor

2. Helal Sertifikalı ve Etik Ürünler Tercih Ediliyor

Helal belgesi artık sadece et değil, işlenmiş ve ithal tüm ürünler için önemli

Tüketici bilinçli: etik üretim, çevre dostu yaklaşım tercih sebebi

3. Uluslararası ve Etnik Mutfaklara Açıklık

Hindistan, Kore, Japonya, Türkiye, Meksika mutfaklarına olan ilgi artıyor

Hazır/tüketime hazır etnik gıdalar popülerleşiyor

4. Pratik ve Zaman Kazandıran Ürünler

Yoğun yaşam tarzı nedeniyle:

Hazır yemekler

Önceden kesilmiş/ambalajlanmış ürünler

Hızlı hazırlanabilen gıdalar ön planda

5. Premium ve Deneyim Odaklı Tüketim

Orta-üst gelir grubunda lüks ve farklı deneyim sunan gıdalar ilgi çekiyor

Örneğin: ithal peynirler, Wagyu eti, gurme tatlılar

6. Online Alışveriş ve Dijital Etkileşim

Gıda alışverişini giderek daha fazla online platformlara kayıyor

Sosyal medya, özellikle Instagram ve TikTok, yeni ürün keşfinde etkilidir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Gümrük Vergileri

BAE, Körfez İşbirliği Ülkeleri (KİK) içerisinde yer alan 6 ülkeden biridir. Söz konusu ülkelerin kendi aralarında gümrük birliği, 3. ülkelere karşı ise ortak gümrük tarifeleri vardır. BAE’de, 2003 yılından bu yana, KİK’in Ortak Gümrük Rejimi uygulanmaktadır. Bu çerçevede, Birleşik Arap Emirlikleri, bazı seçilmiş ürünler dışında, *(bazı gıda ürünleri gümrük vergisinden muaftır)* tüm maddelerin ithalatında, KİK’in ortak gümrük rejimi uyarınca genel gümrük vergisi oranı %5 uygulanmaktadır. Gümrük vergisi, ürünün CIF bedeli üzerinden tahsil edilmektedir. Gümrük vergi oranı sadece alkol (%50) ve tütün (%100) için farklılık göstermektedir.

Tüm ürünlerde uygulanan gümrük vergileri DTÖ kapsamında bağlanmıştır. Ad valorem vergi uygulanan ürünler, tarife cetvelindeki tüm ürünlerin %97’sine karşılık gelmektedir. BAE açısından ortalama bağlı tarife oranı %14,4’tür.

“Türkiye Cumhuriyeti ile BAE Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” (KEOA) imzalanmış olup 1 Eylül 2023’te yürürlüğe girmiştir. Ürünlere ilişkin vergi oranları ve vergi indirim takvimlerine https://tradedatfta.moec.gov.ae/superset/dashboard/T%C3%BCrkiye_Tariff/?native_filters_key=-uYsDkKh3Wr8yYR2rqgvU6zddRet-4bB42Vuo91TqcpVeoDAXo6Dyle0f8TTYtmW adresinden ulaşılabilmektedir.

İç Vergiler ve Oranları

BAE’de 1 Ocak 2018 tarihinde KDV uygulaması yürürlüğe girmiştir. %5 oranında kararlaştırılan KDV, iç piyasada üretilen ürünlerin yanında, ithal ürünlere de uygulanmaktadır. Eğitim, sağlık alanlarındaki birtakım hizmetler, ham altın ve kuyumculuk ürünlerinin toptan satışı vb. alanlar KDV uygulamasından muaf tutulmuştur. Tedarik ettiği ya da ithal ettiği vergilendirilebilir ürün tutarı 375.000 AED’yi geçen firmalar KDV için kayıt yaptırmak durumundadır. “Özel Olarak Belirlenmiş Bölge” niteliklerini taşıyan serbest bölgeler Kabine Kararı ile KDV’den muaf olabilirken, bu nitelikleri haiz olmayan serbest bölgeler BAE anakarasındaki herhangi bir yer gibi muamele görerek KDV’ye tabidir.

Şekerli ve gazlı içecekler %50, enerji içecekleri, tütün, tütün ürünleri veya nikotin içeren elektronik sigaralarda %100 oranında tüketim vergisine (excise tax) tabidir. 1 Ocak 2024 itibarıyla Dubai Emirliğinde alkol ürünleri için 1 yıl süresince %0’a düşürülen tüketim vergisi 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla yeniden %30 olarak uygulanmaya başlamıştır.

2023 yılı Haziran ayından itibaren kurumlar vergisi alınmaya başlanmıştır. Yapılan yeni düzenlemeye göre, 1 Haziran 2023 tarihinden itibaren başlayarak ve takip eden yeni mali yıl için geçerli olmak üzere, vergiye tabi geliri 375.000 AED'yi (yaklaşık 100.000 dolar) aşan ticari işletmeler için %9 oranında kurumlar vergisi uygulanmaya başlanmıştır. Gerçek kişiler tarafından istihdamdan, gayrimenkulden ve diğer yatırımlardan elde edilen kişisel gelir veya BAE'de lisanslı veya başka bir şekilde izin verilen bir ticari faaliyetten kaynaklanmayan kazançlardan elde edilen diğer gelirler için kurumlar vergisi uygulanmayacaktır.

OECD/G20 üyesi olan Birleşik Arap Emirlikleri üzerinde uzlaşılan “Ekonominin Dijitalleşmesinden Kaynaklanan Vergi Sorunlarının Giderilmesine Yönelik İki Sütunlu Çözüm Beyanı” kapsamında 1 Ocak 2025'ten itibaren başlayan mali yıllar için yürürlüğe girecek %15 oranında bir “Yurtiçi Asgari Ek Vergi”(“YAEK”) düzenlemesi getirmiştir. YAEK uygulandığı mali yıldan hemen önceki dört mali yıldan en az ikisinde 750 milyon £ veya daha fazla konsolide küresel gelire sahip olan ve BAE'de faaliyet gösteren çok uluslu şirketlere uygulanacaktır.

<https://mof.gov.ae/uae-domestic-minimum-top-up-tax/>

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

1. Zorunlu Ürün Kaydı ve Sertifikalar

Gıda ürünleri, ihracattan önce yerel sistemlere kayıtlı olmalıdır:

FIRS (Dubai)

ZAD (Abu Dabi)

İçerik, etiket ve menşe belgeleri eksiksiz olmalıdır.

2. Helal Sertifikası Zorunluluğu

Et ve et içeren ürünlerde Helal belgesi şarttır.

Sertifika, BAE tarafından akredite edilmiş kurumlardan alınmalıdır.

3. Etiketleme ve Ambalaj Mevzuatı

Arapça etiket zorunludur; besin değeri, içerik, alerjen bilgileri yer almalı.

Ambalajın geri dönüştürülebilir, BPA'sız olması teşvik edilir.

4. Gıda Güvenliği Testleri ve Numune Alımı

Gümrükte bazı ürünlerde laboratuvar testleri yapılabilir.

Uygunsuz ürünler reddedilir veya imha edilir.

5. Soğuk Zincir ve Lojistik Kuralları

Bozulabilir ürünlerde sıcaklık kontrolü zorunludur.

Uygunsuz taşıma nedeniyle ürünler gümrükte takılabilir.

6. Kota, Yasak ve Denetimli Ürün Listeleri

Bazı gıda türleri (örneğin enerji içecekleri, katkılı gıdalar) kota veya ön izne tabidir.

Trans yağ, aşırı tuz/şeker içeren ürünler kısıtlanabilir.

Özetle:

BAE’de gıda ihracatında karşılaşılan tarife dışı engeller; helal uyumu, ürün kayıt süreçleri, katı etiketleme kuralları ve gıda güvenliği standartları etrafında şekillenmektedir. Uyumlu olmayan ürünler ithal edilemez.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

BAE genel olarak iklim ve toprak koşulları nedeniyle özellikle gıda ticareti bakımından dışa bağımlı bir ülke sayılabilir. Bununla birlikte artan özellikle expat nüfusun yüksekliği ve turistik açıdan da özellikle Dubai gibi bir Emirliği içerisinde barındırdığı için gıda sektörüne talep kaçınılmaz bir şekilde yüksektir. E-ticaret platformları sıklıkla kullanılır. Bunun dışında ülkemizle 1 Eylül 2023 tarihinde Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması” (KEOA) anlaşması ile birlikte ihracat büyük ivme kazanmış olup ilerleyen vadede de gıda sektörü dahil birçok sektörde ihracat rakamlarımızın artışına daha fazla katkıda bulunması beklenmektedir.

İhracatçılar İçin Güçlü Yönler / Fırsatlar:

Yüksek ithalat bağımlılığı: Yerli üretim sınırlı olduğu için dışa bağımlılık çok fazladır.

Organik, hazır gıda ve işlenmiş ürünlere artan talep

İş dostu altyapı: Serbest bölgeler, uluslararası fuarlar (örneğin Gulfood), hızlı lojistik sistem

Özellikle talep gören ürünler:

Helal sertifikalı et ve tavuk ürünleri

İşlenmiş gıdalar

İçecekler ve atıştırmalıklar

Bebek mamaları, organik ve vegan ürünler

Fonksiyonel ve takviye edilmiş gıdalar

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Başlıca Zorluklar / Riskler

1. Mevzuatın Karmaşıklığı:

Etiketleme, ambalajlama ve Helal belgelendirme gibi konularda uygunluk zorunludur.

Ürünlerin, yerel gıda kontrol sistemlerine kaydedilmesi gerekir (örneğin, Dubai için FIRS, Abu Dabi için ZAD).

2. Etiketleme ve Dil Zorunluluğu:

Etiketler mutlaka Arapça olmalı, tercihen İngilizce ile birlikte.

İçerik, menşe, alerjen ve besin bilgileri eksiksiz olmalı.

3. Helal Uygunluğu:

Et ve tavuk ürünlerinde zorunlu.

Helal sertifikaları, BAE tarafından onaylı kurumlar tarafından verilmiş olmalıdır.

4. Sevkiyat Öncesi ve Liman Denetimleri:

Belgelerdeki eksiklikler, sıcaklık korumasındaki ihlaller veya etiketteki hatalar ürünlerin reddedilmesine veya gecikmesine neden olabilir.

5. Yüksek Rekabet:

Asya, Avrupa ve Orta Doğu'dan pek çok ülke BAE pazarını hedeflemektedir.

7. Gıda Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

BAE mevzuatına hakim yerel bir distribütör/ithalatçı ile iş birliği yapılması.

Gulfood gibi ticaret fuarlarına katılım: Alıcılar ve düzenleyicilerle doğrudan bağlantı kurma fırsatı.

BAE/GCC teknik standartlarını incelenmesi (GSO web sitesinde bulunabilir).

Önce küçük sevkiyatlarla test pazarı yapıp, sonra hacmi artırmak.

Çevre dostu ambalaj, dijital izlenebilirlik ve tek kullanımlık plastik yasakları gibi yeni politikaların takip edilmesi.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Gıda ürünlerini BAE'ye ihraç etmek, şu avantajlar nedeniyle ihracatçılar için önemli fırsatlar sunar:

Stratejik konum (Asya, Avrupa ve Afrika arasında bir ticaret merkezi)

Yüksek gelirli ve çok kültürlü nüfus

Özellikle premium, organik, helal ve sağlıklı ürünlere yönelik güçlü talep

İthalata yüksek oranda bağımlı bir pazar (gıdaların yaklaşık %80-90'ı ithal)

Ancak, BAE pazarı gıda güvenliği, dini uygunluk (Helal) ve tüketici koruması açısından sıkı bir şekilde düzenlenmiştir.

9. Genel Değerlendirme

BAE pazarı, hazırlıklı ve mevzuata uyumlu olan gıda ihracatçıları için yüksek potansiyel taşır. Helal sertifikasyon, etiketleme ve uygun ambalaj gibi temel kurallara dikkat eden firmalar, Orta Doğu'nun en dinamik ve çeşitli gıda pazarlarından biri olan BAE'de sağlam bir yer edinebilirler.

Yeni İhracatçılar İçin Kontrol Listesi

Görev	Durum
Ürününüz için BAE pazarında talep araştırması yapın	
Ürününüzü ilgili sisteme (FIRS/ZAD) kaydettirin	
Arapça & İngilizce uyumlu etiketleri hazırlayın	
Gerekirse Helal sertifikasını alın	
Yerel bir ithalatçı veya distribütörle çalışın	
Sevkiyat öncesi muayene ve laboratuvar testlerini planlayın	
Soğuk zincir gerekliliklerine uyun (bozulabilir ürünler için)	
Ambalajın çevre ve sağlık standartlarına (BPA'sız, geri dönüştürülebilir) uygunluğunu sağlayın	

10. Yararlı Adresler

<https://www.moec.gov.ae/en/home> - BAE Ekonomi Bakanlığı

<https://www.moccae.gov.ae/en/home.aspx> - BAE İklim Değişikliği ve Çevre Bakanlığı

<https://adafsa.gov.ae/en/Pages/default.aspx> - Abu Dhabi Tarım ve Gıda Güvenliği Otoritesi

<https://hub.dm.gov.ae/index.html> - Dubai Belediyesi

<https://portal.shjmun.gov.ae/en/OurSectors/Pages/DepartmentDetails.aspx?dptid=31§orid=11> – Sharjah Belediyesi Gıda Güvenliği Portal

11. Kaynakça

- <https://www.cbre.ae/insights/viewpoints/uae-food-sector-report-h2-2024>
- https://www.moec.gov.ae/en/food-sector?p_1_back_url=%2Fen%2Fsearch-results%3Fq%3DPromising%2520Sector%26delta%3D40
- <https://www.shuraa.com/food-manufacturing-companies-uae/>

- <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/uae-foodservice-market>
- <https://thefinanceworld.com/top-15-food-beverage-companies-in-the-uae/>
- <https://uaefoodplatform.com/category/industry-reports/>
- <https://www.gourmetpro.co/blog/supermarkets-in-dubai-uae-retail-landscape>
- <https://www.6wresearch.com/press-release/uae-wholesale-market-is-projected-to-grow-at-a-cagr-of-35-during-2024-2030>
- <https://araburban.org/en/infocenter/projects/?id=7543>
- <https://www.foodtechvalley.ae/join-us>
- <https://www.adports.ae/>
- <https://alainfarms.com/>
- <https://firmz.ae/how-to-import-food-products-into-the-uae/>
- <https://dxbapps.com/blog/top-grocery-apps-of-dubai-2025>
- <https://u.ae/-/media/Information-and-services/Business/UAE-imports-and-exports-guide-eng.pdf>
- <https://www.creationbc.com/news/understanding-uae-import-and-export-regulations/>
- <https://www.foodbusinessgulf.com/upcoming-events/>
- <https://www.linkedin.com/pulse/key-food-packaging-labeling-requirements-uae-ensuring-tom-kate>
- <https://kpmgvergi.com/yayinlar/mali-bultenler/gumruk/mense-beyanlarinin-1-mart-2025-ten-itibaren-bae-tarafindan-kabul-edilecegi-duyurulmustur/3003>
- <https://www.middleeastbriefing.com/doing-business-guide/uae/why-uae/uae-free-trade-agreements-fta-framework>
- [www.easglobal.com/post/uae-introduces-mandatory-nutritimark-for-food-products? -](https://www.easglobal.com/post/uae-introduces-mandatory-nutritimark-for-food-products?)
- <https://www.globalmediainsight.com/blog/uae-social-media-statistics/>
- <https://taxsummaries.pwc.com/united-arab-emirates/corporate/other-taxes>
- <https://inc.nutfruit.org/labeling-update-february-2025/>
- <https://u.ae/en/information-and-services/health-and-fitness/food-safety-and-health-tips>

Sorumsuzluk Beyanı: İş bu rapor Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği tarafından hazırlanmış olup Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği, bu rapor referans alınarak yapılacak herhangi bir iş ve/veya işlemlerden dolayı doğrudan veya dolaylı olarak sorumluluk kabul etmez.